

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Evou Lukotkovou v právní věci žalobce: **Ing. L. A.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 7. 2015, č. j.,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 16. 7. 2015, č. j. **se z r u š u j e** a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádnému z účastníků **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalované ze dne 20. 4. 2015, č. j. byl přiznán žalobci ode dne 1. 1. 2015 starobní důchod ve výši 7.456 Kč měsíčně podle ust. § 29 odst. 1 písm. d) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů a s přihlédnutím k článkům 6 a 52 odst. 1 písm. b) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004.

Proti rozhodnutí podal žalobce námitky, o nichž žalovaná rozhodla dne 16. 7. 2015, č. j., námitky zamítla a rozhodnutí žalované ze dne 20. 4. 2015 potvrdila.

Žalobou doručenou Krajskému soudu v Brně, pobočka ve Zlíně dne 16. 9. 2015 vyslovil žalobce nesouhlas s výpočtem výše starobního důchodu, jímž se cítil poškozen. Byl přesvědčen, že mu byla upřena základní práva, žádal proto zrušení napadeného rozhodnutí pro nezákonnost.

Žalovaná v písemném vyjádření ze dne 29. 10. 2015 doručeném zdejšímu soudu dne 2. 11. 2015 poukázala na právní režim výpočtu starobního důchodu s poukazem na článek 20 odst. 1 Smlouvy mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o sociálním zabezpečení (dále též „Smlouvy“) ze dne 29. 10. 1992, která vstoupila v platnost dnem 1. 1. 1993, č. 228/1993 Sb., a ode dne 1. 5. 2014, tj. od vstupu České republiky a Slovenské republiky do Evropské unie dle nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 o aplikaci soustav sociálního zabezpečení na osoby zaměstnané, samostatně výdělečně činné a jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci Společenství a ode dne 1. 5. 2010 dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 o koordinaci systému sociálního zabezpečení.

V daném případě bylo v průběhu správního řízení zjištěno, že sídlo zaměstnavatele žalobce se ke dni 31. 12. 1992 nacházelo ve Slovenské republice. Ve smyslu citované právní úpravy se doby zabezpečení získané žalobcem na území ČSFR před dnem 1. 1. 1993 považovaly za doby zabezpečení (pojištění) Slovenské republiky. Doba pojištění žalobce získaná na území České republiky po dni 31. 12. 1992 činila 6.849 dnů. Byla tak splněna potřebná doba pojištění pro nárok na starobní důchod podle českých právních předpisů pouze s přihlédnutím k dobám pojištění slovenské republiky. V českém i slovenském důchodovém systému žalobce do vzniku nároku na důchod získal dobu pojištění celkem v rozsahu 17.991 dnů pojištění, a proto mu byl vypočten tzv. dílčí starobní důchod dle článku 52 odst. 1 písm. b) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004. Žalované nebylo zřejmo, z jakého důvodu žalobce dovozuje, že mu vydáním napadeného rozhodnutí byla upřena základní práva. V této souvislosti odkázala na článek 4 odst. 3, článek 30 a článek 41 Listiny základních práv a svobod. V dalším žalovaná odkázala na obsáhlé a podrobné odůvodnění napadeného rozhodnutí, v němž bylo žalobci vysvětleno, jakým způsobem a na základě jakých principů byl proveden výpočet jeho starobního důchodu. S ohledem na výše uvedené navrhl, aby žaloba jako nedůvodná byla zamítnuta.

V návaznosti na písemné vyjádření žalovaného podal žalobce repliku dne 30. 11. 2015, v níž setrval na svém stanovisku k předmětu řízení a dále uvedl, že jako občan společné republiky měl v době existence společné Československé republiky stejná práva jako dnešní občané České republiky, kteří pouze po rozdělení společného státu volně změnili státní příslušnost. Dle jeho názoru došlo k porušení článku 1 Listiny základních práv a svobod. Nadále setrval na svých žalobních námitkách.

Jednání u Krajského soudu v Brně se konalo dne 6. 3. 2017. Z vyjádření žalobce bylo zjištěno, že i nadále trvá v plném rozsahu na zrušení přezkoumávaného rozhodnutí, na žalobních námitkách uvedených v žalobě ze dne 15. 9. 2015, především pak i na nesprávném výpočtu výše starobního důchodu, což doložil přehledem vlastního výpočtu. Uvedl, že byt' v obou rozhodnutích žalované byly použity stejné vzorce výpočtu základní výměry i procentní

výměry starobního důchodu, použité číselné údaje byly rozdílné, neboť v rozhodnutí žalované ze dne 20. 4. 2015 při výpočtu základní výměry byl použitý vzorec s číselným dosazením:

$2400 \times \frac{6849}{17991}$, tj. 914 Kč měsíčně. Naproti tomu v rozhodnutí žalované ze dne 16. 7. 2015 při

použití téhož vzorce byly dosazeny číselné údaje:

$2400 \times \frac{6849}{17183}$, což nemůže činit 914 Kč měsíčně, nýbrž 1475 Kč měsíčně. Stejně tak i při

výpočtu procentní výměry v rozhodnutí ze dne 20. 4. 2015 byl uveden vzorec:

$17183 \times \frac{6849}{17991}$, tj. 6.542 Kč měsíčně. Naproti tomu v rozhodnutí ze dne 16. 7. 2015 pro

výpočet procentní výměry byly použity údaje:

$17183 \times \frac{6849}{17183}$, což ve výsledku nečiní udávaných 6.542 Kč měsíčně, nýbrž 6.849 Kč

měsíčně. Tímto postupem pak celková výše důchodu nemůže činit 7.456 Kč měsíčně, ale 8.324 Kč měsíčně.

Dále žalobce předložil vlastní výpočet starobního důchodu z hlediska českých právních předpisů. Údaje dle přehledu české správy sociálního pojištění, které byly zohledněny v rámci správního řízení, byly následující: Studium na střední škole v letech 1965 až 1968, tj. 1034 dní, brigády v letech 1965 až 1968, tj. 96 dní, celkově 1130 dní. Takto pro výpočet doby pojištění pak by mělo být použito 7979 dní. Jak vyplývá z rozhodnutí žalované ze dne 20. 4. 2015 byla započtena v českém důchodovém pojištění doba pojištění 6.849 dní a ve slovenském důchodovém pojištění 11142 dní, celkem 17991 dní. Plná výše základní výměry činila 2400 Kč měsíčně a plná procentní výměra 17183 Kč měsíčně. Po redukci byla vypočtena základní výměra 914 Kč měsíčně a procentní výměra 6542 Kč měsíčně, tudíž výše důchodu podle českých právních předpisů činila 7.456 Kč měsíčně.

Naproti tomu dle propočtu žalobce byla-li by započítána doba pojištění v ČR celkem 7970 dní (6849 dní + 1130 dní), započítaná doba ve Slovenské republice (11142 – 1130), tedy 10012 dní, pak by celkově se jednalo o 17991 dní. Po redukci by základní výměra činila 1064 Kč měsíčně, redukovaná procentní výměra 7.620 Kč měsíčně, takže důchod dle českých právních předpisů podle žalobcova výpočtu by činil 8.684 Kč měsíčně (1064 + 7620). Rozdíl v propočtu tak představuje 1.228 Kč měsíčně (8684 – 7456).

Žalobce k věci dále přednesl, že studium na Vysoké škole dopravní v Žilině ukončil v roce 1973. Ode dne 15. 10. 1973 pracoval na Slovensku, do té doby měl trvalý pobyt ve Zlíně, poté se přestěhoval na Slovensku, kde se i oženil a kde měl hlášen trvalý pobyt až do roku 1998.

Zástupce žalované ponechal rozhodnutí na úvaze soudu.

Právní posouzení:

Žaloba byla podána včas (ust. § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále též „s.ř.s.“), osobami oprávněnými (ust. § 65 odst. 1 s.ř.s.), jde o žalobu přípustnou (ust. § 65, § 68, § 70 s.ř.s.).

V souladu s ust. § 75 odst. 2 s.ř.s. přezkoumal zdejší soud napadené rozhodnutí žalované v mezích žalobních bodů včetně řízení předcházející jeho vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (ust. § 75 odst. 1 s.ř.s.).

Žaloba je důvodná.

Úkolem soudu v projednávané věci bylo posouzení, zda postup žalované byl v souladu s platnými právními předpisy a zda napadené rozhodnutí žalované nebylo vydáno v rozporu se zákonem. Úvodem je nutno sdělit, že oblast vztahů sociálního zabezpečení mezi Českou republikou a Slovenskou republikou je upravena mezinárodní smlouvou o sociálním zabezpečení ze dne 29. 10. 1992, publikovanou ve Sbírce zákonů pod č. 228/1993 Sb. Podle článku 20 odst. 1 Smlouvy se doby zabezpečení získané před dnem rozdělení ČSFR považují za doby zabezpečení toho smluvního státu, na jehož území měl zaměstnavatel občana sídlo ke dni rozdělení České a Slovenské federativní republiky nebo naposledy před tímto dnem. Podle článku 20 odst. 2 citované Smlouvy platí, že pokud občan neměl ke dni rozdělení ČSFR nebo naposledy před tímto dnem zaměstnavatele na území České a Slovenské federativní republiky považují se doby zabezpečení získané před tímto dnem za doby zabezpečení toho smluvního státu, na jehož území měl občan trvalý pobyt ke dni rozdělení ČSFR nebo naposledy před tímto dnem.

Dle článku 15 odst. 1 Správního ujednání o provádění smlouvy publikovaného pod sdělením č. 117/2002 Sb. m. s. se sídlem zaměstnavatele rozumí adresa, která je jako sídlo zapsána v obchodním rejstříku. Je-li zaměstnavatelem fyzická osoba, je sídlem adresa, která je v obchodním rejstříku uvedena jako místo podnikání; je-li zaměstnavatelem odštěpný závod nebo jiná organizační složka zapsaná v obchodním rejstříku, rozumí se sídlem zaměstnavatele adresa tohoto odštěpného závodu nebo organizační složky. Není-li adresa zaměstnavatele v obchodním rejstříku uvedena (např. některé podniky zřízené přímo zákonem – nemocnice, školy, příspěvkové organizace a další), postupuje se podle článku 20 odst. 2 Smlouvy.

Vstupem České republiky do Evropské unie, tj. dnem 1. 5. 2004 nahrazuje Nařízení Rady č. 1408/71 mezinárodní smlouvy o sociálním zabezpečení, které Česká republika uzavřela se členskými státy Evropské unie. Smlouvy neztrácejí platnost, nejsou však aplikovány. Smlouvy se použijí pouze výjimečně, a to:

- a) na osoby, na které se nevztahuje Nařízení Rady č. 1408/71,
- b) v otázkách, které nařízení rady 1408/71 neupravuje,
- c) v případech smluv uvedených v Příloze III Nařízení Rady č. 1408/71.

Článek 20 Smlouvy notifikovala do Přílohy III Nařízení Rady č. 1408/71 a tento článek se proto i po 1. 5. 2004 nadále aplikuje. Ode dne 1. 5. 2010 je uveden v Příloze II Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004.

S argumentací žalobce týkající se nízké výše důchodu se soud nemohl ztotožnit, poukázal na právní režim upravený v ust. § 28 a § 29 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb.,

o důchodovém pojištění ve znění pozdějších předpisů týkající se podmínek nároku na starobní důchod, tzn. režim vycházející ze zásady, že výše důchodu je závislá výhradně na délce doby pojištění a dosahovaných příjmech pojištěnce v rozhodném období pro jeho výpočet.

Jiná je však otázka konstrukce a způsobu výpočtu žalobcovy výše starobního důchodu. Jinými slovy, zda výše dávky důchodového pojištění vycházela z přesvědčivého, srozumitelného a logického matematického výpočtu, který byl vklíněn do odůvodnění rozhodnutí.

Podle ust. § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též „správní řád“) v odůvodnění správního rozhodnutí se uvedou důvody výroku nebo výroku rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jeho hodnocení a při výkladu právních předpisů a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádření k podkladům rozhodnutí.

Správná argumentace a odůvodnění konkrétního správního rozhodnutí má význam i z hlediska přezkoumání rozhodnutí, kdy musí mít nadřízený správní orgán možnost dohledat na základě jakých skutečností, bylo rozhodnuto tak, jak stanoví výrok rozhodnutí. V daném případě však nastala situace, že v námitkovém řízení žalovaná se dopustila řady pochybení, které ve výsledku mohly mít i vliv na konečné rozhodnutí o výši starobního důchodu žalobce. Pochybení nastala ve výpočtu základní výměry i procentní výměry dávky, kdy v porovnání s číselnými údaji uvedenými v rozhodnutí ze dne 20. 4. 2015, č. j. byly v napadeném rozhodnutí uvedeny jiné částky, jak již konstatováno výše, které tak mohly i zkreslit a mít dopad na výsledně vymezenou výši starobního důchodu, ale především tímto postupem a závažnou vadou, kterým bylo rozhodnutí žalované zatíženo, byla dána nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí.

Aniž by pojem nepřezkoumatelnosti byl v nějakém právním předpisu definován, je zřejmé, že se jedná o vadu, která soudu brání „přezkoumat“ rozhodnutí (nebo jeho část), resp. závěry, k nimž správní orgán v rozhodnutí dospěl. Zjednodušeně řečeno, nepřezkoumatelné je takové rozhodnutí, pokud z něho nelze zjistit, jak bylo rozhodnuto, o čem bylo rozhodnuto, či proč bylo rozhodnuto zrovna tak, jak bylo. Soudní řád správní rozlišuje dva typy nepřezkoumatelnosti – nepřezkoumatelnost pro nesrozumitelnost a nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů. Je-li správní rozhodnutí zatíženo oběma typy nepřezkoumatelnosti, předchází nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost případné nepřezkoumatelnost pro nedostatek jeho důvodů; jednoduše proto, že důvody rozhodnutí lze zkoumat toliko u rozhodnutí srozumitelného (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2008, sp. zn. 3 As 51/2007). V dané věci dospěl zdejší soud k závěru, že v důsledku popisovaného zásadního pochybení je napadené správní rozhodnutí nepřezkoumatelné. Je-li tak výrok správního orgánu nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost, pak je procesně zcela nemožné přezkoumávání žalobcových námitek, neboť pro soudní přezkum by zde nebyl srozumitelný závěr správního orgánu, když z rozhodnutí nelze porozumět, jak správní orgán ve věci vlastně rozhodl.

Ve světle výše uvedených zásad a nastoleného právního režimu dospěl soud k závěru, že rozhodující správní subjekt neučinil správné právní úvahy, že tak došlo k právnímu a skutkovému pochybení, a proto dle ust. § 78 odst. 1 s.ř.s. napadené rozhodnutí zrušil

a současně vyslovil, že věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému (§ 78 odst. 1, 4 s.ř.s.). V dalším postupu je žalovaná vázána právním názorem soudu vyplývajícím ze zjištěného procesního pochybení (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).

Byť žalobce ve věci samé byl úspěšný, náklady řízení neúčtoval, žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení ze zákona, soud proto rozhodl tak, že žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení (ust. § 60 odst. 1, 2 s.ř.s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Brně dne 6. března 2017

JUDr. Eva Lukotková, v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Barbora Zachovalová